

Den store Polarforsker Jean Baptiste Charcot

Mindeord af Peter Freuchen om den franske Videnskabsmand, som ofrede Polarforskningen sit Liv

I AARET 1833 sad man i Frankrig og det ganske Europa i Spænding og Ængstelse for Ekspeditions-skibet *La Lilloise*, ført af Løjtnant Blossville, der var paa Udforskning paa Grønlands Østkyst. Skibet forsvandt sporeløst, og kun Navnet *Blossvilles Kyst* vidner den Dag i Dag om

Dr. Charcot ved sit Arbejdsbord.

fransk Indsats i Polarforskningen.

I Aften sønderflænges vor Ro og Hygge herhjemme ved et Telegram om, at den store franske Polarforsker Charcot er død. Vi ved i Øjeblikket kun, at en af de arktiske Orkaner har sønderknuet hans Skib. Alle med Undtagelse af én Mand er druknet.

Jeg traf sidste Gang Charcot i Paris. Den høje, foroverbøjede Mand med det tænksomme Ansigt fortalte mig om sit Liv, fortalte mig, hvorledes han i Arv fra Faderen havde faaet to Naturer i sig, dels Interessen for Videnskaben, og dels den Glæde over Naturen, som gjorde Faderen berømt. Han, Datidens største Læge, var jo som bekendt en fremragende Maler.

Jean Baptiste Charcot var født 1867 og var Læge som sin Fader. Han var Dr. med. og ansat ved Pasteur Institutet, men tidligt grebes han af Interesse, ja Trang til at søge ud over det, som Laboratorierne kunde give ham. I Aarene 1903—05 ledede han den af den franske Stat udsendte Ekspedition om Bord i Skibet *Le Français* til Sydpolarlandene. Det var Graham Land og Alexander I's Land, de begyndte med, og saa fort-

satte de Undersøgelserne mod Vest-Syd for det stille Ocean. Senere hen, i 1908—10, førte han en anden Ekspedition, dels støttet af Regeringen, dels af videnskabelige Institutioner, hvor man opdagede det store Land, der blev opkaldt efter Føreren og nu hedder Charcot Land.

Det var første Gang, Skibet *Pourquoi-pas* var ude for saa lang en Tur. Sidenhen har „Pourquoi-pas“ ført Navnet vidt omkring. Fransk Videnskab har aldrig før udført saa megen arktisk Forskning, som er blevet gjort af denne ene Mand.

Dr. Charcot fortalte mig om sine Opdagelser. Han var en Ven af Danmark. Det er vel nærmest hans private Venskab med den danske Polarforsker Ejnar Mikkelsen, der har knyttet ham saa stærkt til os. Gang paa Gang besøgte han København, naar han drog paa Vej ud til Grønland. Nu hører vi, at 30 Lig — et af disse var Dr. Charcots — er drevet i Land paa Island. Personlig sidder jeg og tænker paa, hvorledes for mange, mange Aar siden en af mine Skibskammerater omkom paa samme Sted. Det var den norske Polarrejsen-

de Daniel Johansen, der omkom ved Kap Nord paa Island — én Mand blev reddet ligesom nu.

Dr. Charcot var en ypperlig Repræsentant for den berømte franske Elan. Naar han drog mod Nord, var han udrustet til en Færd som faa før han. Altid havde han forberedt sig, altid havde han den største og bedste Stab af trænede Videnskabsmænd med sig, Folk, som senere i Laboratoriet var i Stand til at gennemføre de Forskninger, for hvilke Arbejdet i Marken kun var Indsamlinger. Dr. Charcot stod nu iblandt de allerførste af Verdens geografiske Videnskabsmænd. Hans Død er et Tab ikke alene for Frankrig, men ogsaa for Videnskaben, og vi her i Danmark, der skylder ham Tak for et trofast Venskab igennem mange Aar, vi bøjer Hovedet ved hans Død og forstaar ikke, hvorfor det skete.

Naar Radioen nu til Dags melder om saadanne Ulykker, saa virker det dobbelt forfærdende. Man har ikke som tidligere i mange ængstelige Maaneder, ja Aar, forberedt sig paa en Sandhed, som er saa frygtelig at høre. Med ét rives man ud af Dagliglivet, man tænker paa de forfærdelige Storme i de arktiske Lande. Grønland har krævet Hundreder af Ofre. Jeg kender det saa godt i det Land, hvor der Maaneder igennem ikke er Vind nok til at slukke en Tændstik, saa

Jean Baptiste Charcot.

pludselig bryder det løs, og der er Orkaner der, saa ingen Mand kan staa oprejst. Vi er blevet lidt for trygge i vor Tid, vi med vor udviklede Teknik, vi, som tror, at vi kan tage Forholdsregler mod alt muligt. Denne Ulykke, disse Dødsfald, der nu telegraferes ud over den ganske Verden og faar Folk til at forstumme i nogen Tid, viser os, at den vældige arktiske Natur endnu er den stærkeste. Men Dr. Charcot har gjort sit til, at den store Mystik deroppe blev mindre, at vi nu véd saa meget om Isregionerne i Nord og i Syd. Vi véd kun nu, at han er død, et kort Telegram og intet mere. Men alle, der beskæftiger sig med Geografi, specielt med arktisk Forskning, sørger. Vi sender en Tanke, der siger Tak til den Mand, der døde, og hans tapre Mænd, som har føjet nogle store Navne til de mange, der døde for Grønlands Udforskning.

Peter Freuchen.